

AAN Stichting Waarschuwingsregister Logistieke
Sector

Postbus 3008
2700 KS ZOETERMEER

DATUM 10 september 2008

ONS KENMERK z2007-00066.01

CONTACTPERSOON

070-8888500

UW BRIEF VAN

UW KENMERK

ONDERWERP Definitieve bevindingen;
Besluit rechtmatigheid

Geachte,

Naar aanleiding van de publicatie van het ontwerp-besluit van het College bescherming persoonsgegevens (CBP) met betrekking tot het Waarschuwingsregister Logistieke Sector in de Staatscourant van 17 juli 2008 zijn er geen reacties van belanghebbende binnengekomen. Op grond hiervan zijn de bevindingen definitief geworden.

Verloop van het voorafgaand onderzoek

Op 28 december 2006 heeft u een melding gedaan bij het College bescherming persoonsgegevens (CBP) van een geheel of gedeeltelijke verwerking van persoonsgegevens onder de naam Waarschuwingsregister Logistieke Sector. Deze melding is bij het CBP bekend onder meldingsnummer m1328734. Naar aanleiding van de melding heeft het CBP een voorafgaand onderzoek als bedoeld in artikel 31 van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) ingesteld. Het door het CBP ingestelde vooronderzoek heeft geleid tot het besluit een nader onderzoek als bedoeld in artikel 32, vierde lid, Wbp in te stellen.

In het kader van het nader onderzoek heeft het CBP op verschillende momenten ten aanzien van het ingediende Handboek 'Waarschuwingsregister ter voorkoming en bestrijding van fraude en/of criminaliteit in de Logistieke Sector (versie oktober 2006)' vragen aan u voorgelegd. Op 4 juli 2007 heeft een gesprek tussen partijen plaatsgevonden. Bij brief van 30 augustus 2007 heeft u naar aanleiding van de besproken onderwerpen tijdens het gesprek van 4 juli 2007 een reactie gegeven. Het CBP heeft bij brief van 31 oktober 2007 de brief van 30 augustus 2007 van een reactie voorzien. In antwoord hierop heeft u bij brief van 21 november 2007 en 19 december 2007 uw standpunt weergegeven. Op 25 februari 2008 heeft wederom een gesprek tussen partijen plaatsgevonden. Op 9 april 2008 heeft u een hernieuwde versie van het handboek en het protocol aan het CBP doen toekomen. Het CBP neemt het handboek 'Waarschuwingsregister ter voorkoming en bestrijding van fraude en/of criminaliteit in de Logistieke Sector (versie maart 2008)' als uitgangspunt in de beoordeling voor de verklaring omtrent rechtmatigheid. Belangrijk hierbij is dat de verklaring omtrent rechtmatigheid dan ook slechts geldt voor de verwerking van persoonsgegevens als bedoeld in het handboek 'Waarschuwingsregister ter voorkoming en bestrijding van fraude en/of criminaliteit in de Logistieke Sector (versie maart 2008)'.

Verwerking strafrechtelijke gegevens voor derden

Ingevolge artikel 31, eerste lid, onder c, Wbp is een voorafgaand onderzoek vereist, indien de verantwoordelijke, anders dan krachtens een vergunning op grond van de Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus, voornemens is strafrechtelijke gegevens of gegevens omtrent rechtmatig of hinderlijk gedrag te verwerken ten behoeve van derden.

Het Waarschuwingsregister Logistieke Sector is een zwarte lijst in die zin dat het tot doel heeft te voorkomen dat er een overeenkomst/ arbeidsrelatie wordt aangegaan met een persoon die in het verleden zijn verplichtingen niet of niet behoorlijk is nagekomen. Als voorwaarden voor opname in het waarschuwingsregister geldt onder meer dat de arbeidsrelatie van betrokkene is beëindigd wegens fraude en dat om die reden aangifte is gedaan jegens betrokkene. Het begrip strafrechtelijke gegevens als bedoeld in artikel 16 Wbp heeft onder meer betrekking op min of meer gegronde verdenkingen van strafrechtelijk gedrag. Deze gegevens worden verstrekt aan deelnemers aan het Waarschuwingsregister Logistieke Sector. U heeft verklaard dat deelnemers bedrijven in de sector vervoer zijn en opdrachtgevers die een ladingbelang hebben, waarbij binnen deze sector de volgende modaliteiten worden onderscheiden: vervoer over land, vervoer over water/ door de lucht/ per spoor; dienstverlening ten behoeve van het vervoer. Leden van de vijf koepelorganisaties kunnen als deelnemer toetreden tot het register. Deze vijf koepelorganisaties zijn Air Cargo Netherlands (ACN), Eigen Vervoerders Organisatie (EVO), de Nederlandse Organisatie voor Expeditie en Logistiek (FENEX), Koninklijk Nederlands Vervoer (KNV) en Transport en Logistiek Nederland (TLN),

Hieruit volgt dat de gegevensverwerking is aan te merken als een verwerking als bedoeld in artikel 31, eerste lid, onder c, Wbp. De stichting Waarschuwingsregister Logistieke Sector i.o. is derhalve als verantwoordelijke in de zin van de Wbp voornemens anders dan krachtens een vergunning op grond van de Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus strafrechtelijke gegevens te verwerken ten behoeve van derden.

Toetsingskader

Het CBP heeft in hoofdlijnen de rechtmatigheid van de gegevensverwerking getoetst aan de hand van in de Wbp gestelde normen.

De verwerking van strafrechtelijke gegevens is verboden ingevolge artikel 16 Wbp tenzij één van de bepalingen in artikel 22 of 23 Wbp van toepassing is. Artikel 22 Wbp geeft uitvoering aan artikel 8 vijfde lid, van de Europese Richtlijn 95/46/EG; het streeft ernaar passende en specifieke waarborgen te geven voor de verwerking van gegevens inzake overtredingen, strafrechtelijke veroordelingen of veiligheidsmaatregelen.

Artikel 22, vierde lid, Wbp geeft een bijzondere regeling ter bescherming van de belangen van derden die het slachtoffer zouden kunnen worden van criminaliteit. Onderdeel b opent de mogelijkheid dat binnen een concern strafrechtelijke gegevens worden verwerkt. Daarnaast blijkt, aldus de memorie van toelichting, dat in de praktijk behoefte bestaat om ook op bredere schaal

strafrechtelijke gegevens uit te wisselen. Het gaat dan met name om uitwisseling tussen bedrijven in een bepaalde branche. Hiertoe biedt onderdeel c mogelijkheden.

Artikel 22, vierde lid, sub c, Wbp stelt dat het verwerkingsverbod om gegevens ten behoeve van derden te verwerken vervalt als de verantwoordelijke voldoende passende en specifieke waarborgen treft en daarnaast de procedure voorafgaand onderzoek, zoals bedoeld in artikel 31 Wbp, wordt gevolgd. Hieruit volgt dat het CBP de taak heeft om de voorgenomen verwerking van strafrechtelijke gegevens te toetsen op voldoende passende en specifieke waarborgen.

Naast de specifieke uitzondering op het verwerkingsverbod dient de verantwoordelijke de verwerking te baseren op één van de in artikel 8 Wbp omschreven grondslagen. Persoonsgegevens mogen immers alleen worden verwerkt als er een geldige grondslag in de zin van artikel 8 Wbp voor deze verwerking bestaat. In het onderhavige geval dient zich als grond aan dat de verwerking noodzakelijk is voor de behartiging van het gerechtvaardigd belang van de verantwoordelijke of van een derde aan wie de gegevens worden verstrekt.

Bedrijven en bedrijfstakken kunnen een gerechtvaardigd belang hebben bij het gebruik van een zwarte lijst. Ingevolge artikel 8 onder f Wbp dient de gegevensverwerking dan noodzakelijk te zijn voor het gerechtvaardigd belang en dient er gekeken te worden of het belang of de fundamentele rechten van de betrokkene, in het bijzonder het recht op bescherming van zijn of haar persoonlijke levenssfeer, niet prevaleert.

Het aanleggen van een zwarte lijst is derhalve te rechtvaardigen door middel van een belangenafweging tussen het bedrijfstakbelang bij het waarschuwingsregister en de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer en andere rechten en vrijheden van betrokkene bij plaatsing op de lijst. Deze belangenafweging krijgt invulling door middel van de begrippen proportionaliteit, subsidiariteit, ernst van de misstand en de gevolgen voor de betrokkene. Om te komen tot een rechtmatige verwerking zal er in het kader van de belangenafweging passende waarborgen moeten worden getroffen.

Als de zwarte lijst beschikbaar wordt gesteld voor een gehele bedrijfstak, is er sprake van verstrekkender gevolgen voor de betrokkene en dienen er zwaardere waarborgen ingesteld te worden om een zorgvuldig gebruik te garanderen en de rechten van betrokkene te beschermen. Dit betekent dat plaatsing op een bedrijfstakbrede lijst aan strengere plaatsingscriteria dient te voldoen dan plaatsing op een interne lijst of plaatsing op een lijst die voor een gedeelte van de bedrijfstak beschikbaar is.

Een zwarte lijst moet ook voldoen aan de overige voorwaarden voor een rechtmatige verwerking van persoonsgegevens die uit de Wbp voortvloeien. In dit kader zijn met name de artikelen 6,7,10, 11 en 13 Wbp van belang. Deze artikelen komen er, kort gezegd, op neer dat de verwerking behoorlijk en zorgvuldig moet zijn, dat persoonsgegevens voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden verzameld moeten worden, dat gegevens niet langer bewaard mogen worden dan noodzakelijk en dat de verwerking toereikend, ter zake dienend en

niet bovenmatig mag zijn, alsmede juist en nauwkeurig dient te zijn en passend beveiligd moet worden.

Daarnaast dienen de rechten van betrokkene, opgenomen in de artikelen 35 tot en met 42 Wbp, als waarborg in het protocol zijn vastgelegd.

Beoordeling

De sector Transport Logistiek Nederland heeft in haar correspondentie met het CBP het bedrijfstakbelang voor de transportsector om het probleem van de personeelsfraude aan te pakken voldoende duidelijk gemaakt. Gebleken is dat het waarschuwingsregister voor de deelnemende ondernemingen in de transportsector vooralsnog een noodzakelijke, aanvullende maatregel is om te voorkomen dat een arbeidsovereenkomst wordt aangegaan met een persoon die ten gevolge van frauduleus handelen door één van de deelnemers is ontslagen en tegen wie aangifte bij de politie is gedaan. De ernst en omvang van het probleem en het aantal van preventieve maatregelen dat de sector reeds heeft getroffen overtuigen het CBP van het belang van het voeren van een dergelijk register. Gezien de stijgende kosten ten gevolge van fraude erkent het CBP dat het hier een groot probleem voor de sector betreft. Ondanks de diverse maatregelen die de sector reeds getroffen heeft om het probleem van de personeelsfraude aan te pakken, blijft er behoefte aan aanvullende maatregelen ten behoeve van pre-employment screening. Het gebruik van het waarschuwingsregister is echter slechts te rechtvaardigen, indien dit naast en niet in plaats van de andere maatregelen van pre-employment screening wordt ingezet. Het CBP wil u in dit kader dan ook er op attenderen dat op het moment dat de verklaring omtrent het gedrag als een onderdeel van de pre-employment screening wel ingezet kan worden als een volwaardig middel, er geen grond meer bestaat tot het voeren van een dergelijk waarschuwingsregister.

Het CBP is van oordeel dat de sector Transport Logistiek Nederland zich voldoende rekenschap heeft gegeven van de noodzakelijke belangenafweging tussen het belang van de deelnemende organisaties en de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer en de andere rechten en vrijheden van betrokkene bij diens plaatsing op deze lijst. Dit blijkt uit de invulling van de begrippen proportionaliteit en subsidiariteit. De deelnemer zal zijn belang bij opname afwegen tegen de gevolgen van die opname voor betrokkene. De gevolgen dienen in verhouding te staan tot het gepleegde delict en de omstandigheden van het geval. Het CBP wijst hierbij op de criteria die voor plaatsing in het waarschuwingsregister gelden: de werknemer moet wegens fraude zijn ontslagen en hiervan moet aangifte zijn gedaan bij de politie. Bij de uitvoering van de proportionaliteitstoets zal rekening worden gehouden met de gevolgen van opname aan de hand van de volgende factoren:

- duur dienstverband;
- leeftijd natuurlijke persoon;
- functie natuurlijke persoon;
- aard en omvang van de fraude en de gevolgen daarvan;
- vraag of er sprake is van verzachtende of verzwarende omstandigheden (recidive).

Het CBP heeft bij zijn overwegingen betrokken dat de sector Transport Logistiek Nederland in het handboek en het protocol de waarborgen voor betrokkene voldoende heeft vastgelegd.

Conclusie

Met inachtneming van het voorgaande concludeert het CBP dat de verwerking van persoonsgegevens met de naam Waarschuwingregister Logistieke Sector (melding m1328734) rechtmatig is voor zover de verwerking conform de omschreven werkwijze plaatsvindt. Deze rechtmatigheidsverklaring geldt voor de duur van zes jaar.

Het CBP wijst u er op dat de rechtmatigheidsverklaring is gebaseerd op de door u verstrekte informatie en enkel een oordeel geeft of de door u opgestelde stukken in overeenstemming zijn met de wet. De stichting Waarschuwingregister Logistieke Sector is verantwoordelijk voor het waarborgen dat de praktijk overeenkomt met de vastgestelde regels.

Afsluiting

Het CBP zal het besluit publiceren in de Staatscourant. Daarbij zullen belanghebbenden met de volgende zinsnede erop worden gewezen dat zij tegen dit besluit in beroep kunnen gaan bij de rechtbank:

“Een belanghebbende kan ingevolge de Algemene wet bestuursrecht tegen dit besluit beroep instellen bij de rechtbank. Dit kan door middel van het indienen van een beroepschrift ter attentie van de Sector bestuursrecht binnen een termijn van zes weken. Een afschrift van dit besluit dient meegezonden te worden. De termijn vangt aan met ingang van de dag na deze bekendmaking in de Staatscourant.”

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben bericht.

Hoogachtend,

Het College bescherming persoonsgegevens,
Voor het College,

mw. mr. M.W. McLaggan-van Roon
collegelid